

Əlvida, ustad!

“Mən heç vaxt özümü böyük jurnalist saymamışam. Amma özümü böyük qəzetçi hesab edirəm. Əsl qəzetçi yaxşı yazmağı, redaktə və tərcümə etməyi, qəzet tərtibatını mükəmməl bilməlidir. Ədəbiyyatdan, tarixdən, ölkədə və dünyada gedən siyasi proseslərdən xəbərdar olmalıdır. Peşəkar qəzetçi üçün vacib olan keyfiyyətlərin 90 faizi məndə var”. Bu fikirləri bir həftə bundan əvvəl sıramızı tərk edərək, Haqq dünyasına qovuşmuş çağdaş Azərbaycan jurnalistikasının görkəmli nümayəndələrindən biri, ustad qəzetçi Şakir Yaqubov 11 il əvvəl müxbirin sualını cavablandırarkən demişdir.

Şakir müəllim müasir jurnalistikada “məni yalnız operativlik maraqlandırır” deyən media rəhbərlərinə etiraz edərək, qəti şəkildə bildirirdi ki, hadisə barədə informasiya yazan jurnalist bu suallara mütləq cavab verməlidir: nə baş verib, harada və nə vaxt olub? Məsələyə bu cür səthi yanaşma dəhşətdir! Mənim düşüncəmə görə, jurnalistikada iki mühüm detal var—fakt və onun yozumu. Bunlardan biri olmayanda yenə dərd yaradır. Hər ikisi bir yerdə olsa, bu, artıq klassikadır.

“Klassika” demişkən, Şakir Yaqubov milli jurnalistikamızın parlaq nümayəndələrindən biri idi. Mənim onunla ilk tanışlığım 1978-ci ilin payızında oldu. Azərbaycan Dövlət Universitetinin (indiki BDU) jurnalistika fakültəsinin əyani şöbəsini bitirdikdən sonra təyinatımı o zamanlar populyar mətbuat orqanlarından olan “Azərbaycan gəncləri” qəzetinə verdilər. Şakir Yaqubovun yenicə müdir təyin edildiyi təbliğat şöbəsində ictimai əsaslarla müxbir kimi işə başladım. Mənimlə həmyaşd olan müdirimin heyratəmiz işgüzarlığı, geniş mütaliəsi, zəngin dünyagörüşü, insanpərvərliyi və qayğıkeşliyi ilk günlərdən diqqətimi cəlb etdi. Onun hər bir məqaləsi oxucunu düşündürür və böyük marağa səbəb olurdu. Şakir çox adama adı məişət məsələsi kimi görünən hadisəni oxucunun gözündə cəmiyyətin ictimai problemi səviyyəsinə qaldıra bilən söz sahibi idi.

O, sözün qədrini, məsuliyyətini, işlənmə məqamını və yerini bilən redaktor idi. Hətta özünü kamil qələm sahibi hesab edən jurnalistlər belə Şakir müəllimin redaktəsindən razı qalır, öz məqalələrini ona oxuturdular.

Son söhbətlərimizin biri müasir jurnalistikamızdakı ab-havadan düşmüşdü. Şakir müəllim 70–80-ci illərin jurnalistikası ilə indikini müqayisə edərək dedi ki, şübhəsiz, indi tam sərbəstlikdir, nədən istəyirsən və necə istəyirsən yaz. Doğru–dürüst, yaxud yalan–palan yazmaq işə vıcdan məsələsidir. Burada jurnalistdən məsuliyyət tələb olunur. Xalq, dövlət və cəmiyyət qarşısında məsuliyyət. Təəssüf ki, bu da əksər yazarlarda yoxdur.

Ümumiyyətlə, o dövrdə hər adam jurnalistika ilə məşğul ola bilmirdi. Mətbuat peşəkarların əlində idi. İndi isə hər yoldan ötən, təhsili, peşəsi uyğun

gəldi-gəlmədi – dəxli yoxdur, qəzet-jurnal, sayt, agentlik...açıq bilir və atına minib, köndələn çapır. Əvvəllər müxbirin bir qəzetdə bir yazısı çıxardı. A kişi, indi rəsmi qəzetlərdə belə elə müxbirlər var ki, hər gün hər nömrədə üç, dörd, beş, altı məqalə dərc etdirir. Mətbuatda uzun illər təcrübəsi olan qəzetçi kimi deyirəm ki, bu, mümkündür deyil. İnternetin imkanlarından sui-istifadə edir, başqasının haqqını mənimseyirlər. Bu, plagiatlıqdır, belələri ifşa olunmalıdır.

Yaxud, mətbuatımız üçün üz qarasına çevrilmiş “reket jurnalistikası”nı götürək. Bəyənmədiyimiz Sovet dövründə bu belə yox idi axı...

Şakir Yaqubov seçdiyi peşəyə—jurnalistikaya canı-qanı ilə bağlı ziyalı idi. Yazılarının redaktəsi onun sevimli məşğuliyəti idi. Onun redaktəsindən indiyədək inciyən, ümurniyyətlə, olmamışdı.

Şakir müəllim həm də yaxşı tərcüməçi idi. Dəfələrlə deyirdi ki, mənim attestatımda rus dilindən və xarici dildən qiymət yoxdur, o fənləri orta məktəbdə keçməmişəm. Amma 40 ildir ki, rus dilindən Azərbaycan dilinə, yaxud əksinə, tərcümələr edirəm. İngilis dili tərcümələrini də

redaktə edirəm. Bu, yalnız və yalnız məsuliyyətin nəticəsidir. Yüksək məsuliyyətin. Bax, bu məsuliyyətlə o, 40 ilədək Azərbaycan jurnalistikasında, sözün həqiqi mənasında, can qoydu. Gecə-gündüz çalışsa da yorulmağın nə olduğunu bilmədi, daha doğrusu, yorulduğunu dilə gətirmədi. Bu da, şübhəsiz, səhətinə problemlərin yaranmasına səbəb oldu və sağlamlığına ciddi ziyan vurdu. Bununla bağlı etirafı isə belədir: “Mən bütün həyatımı—öncə sağlamlığımı, ailə xoşbəxtliyimi, ata-ana və bacı-qardaş qarşısındakı borcumu jurnalistikaya qurban verdim...”

Düz bir həftə bundan əvvəl Təzəpər məscidində Şakir Yaqubovla keçirilən vida mərasimində onun həyat yolundan, yaradıcılığından, peşəkarlığından söhbət açıldı. Qeyd edildi ki, Şakir Həmişə oğlu Yaqubov 1951-ci il fevralın 25-də Astaranın Balaca Şahağac kəndində anadan olub. ADU-nun (indiki BDU) kitabxanaçılıq fakültəsini, Jurnalist Sənətkarlığı İnstitutunu və Azərbaycan KP MK yanında Marksizm-Leninizm Universitetini fərqlənmə diplomu ilə bitirib. “Azərbaycan gəncləri”, “Kommunist” (indiki “Xalq qəzeti”), “Həyat” (“Azərbaycan”), “Sirdaş”, “Səhər”, “AFFA news” və “Panorama” qəzetlərində müxbir, şöbə müdiri, məsul katib, baş redaktorun I müavini və baş redaktor vəzifələrində çalışıb. Sonrakı 10 il ərzində isə Azərbaycan Respublikası Auditor Palatasının redaksiya-nəşriyyat şöbəsinin müdiri, “İqtisadiyyat və audit” jurnalının məsul redaktoru vəzifələrində işləyib. Onadək kitabın müəllifi və həmmüəllifi, xeyli əsərin tərcüməçisi və redaktoru olub. İki dəfə—1989-cu və 2005-ci illərdə “Azərbaycan Respublikasının Əməkdar Mədəniyyət işçisi” fəxri adını, “Qızıl qələm” və “Həsən bəy Zərdabi” mükafatlarını alıb. Şakir müəllim “Azərbaycan Respublikasının fəxri auditoru” adını almış yeganə jurnalisti idi.

Şakir müəllim Allah-təalanın ona bəxş elədiyi 72 illik çətin və əzablı ömrün bütün məhrumiyyətlərinə dəyanətlə sinə gərmiş, əyilməmiş, sınımamışdır. O, hələ tələbəlik illərində sevib-seçdiyi həmkarı Elminaz xanımın xoşbəxt ailə qurmuşdu. Onlar iki övlad böyüdü, tərbiyə və təhsil vermişlər. Qızların biri həkim, digəri isə diplomatdır, ABŞ-dəki səfirliyimizdə işləyir. Hər ikisi kollektivlərində böyük hörmət və izzət sahibidir. Bu, həm də ailə tərbiyəsindən irəli gəlir.

Qeydlərimin sonunu da keçdiyi həyat yoluna nəzər salan Şakir Yaqubovun öz sözləri ilə bitirmək istəyirəm: “Bir şey dəqiqdir: mən kişi ömrü yaşamışam. Elə yaşamışam ki, qəzetçi və naşir kimi, həyatım boyu heç kimin yanında gözükölgəli olmayım. Belə bir ömür yolunu məmnuniyyətlə son nəfəsimədək davam etdirmək istərdim”. Allah rəhmət eləsin!

Qüdrət PİRİYEV,
“Xalq qəzeti”